

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2019-06-07
Besvaras senast
2019-06-12 kl. 12.00

Till utrikesminister Margot Wallström (S)

2018/19:721 Fredsprocessen i Colombia

Jag träffade nyligen tre lokala människorättsaktivister från Colombia: Germán Graciano, Dolly Estela Valencia Estupiñán och Genaro de Jesús Graciano George. De är alla mottagare av det pris som ACT Svenska kyrkan och Diakonia, med stöd av svenska ambassaden i Colombia, årligen delar ut sedan 2012 till colombianska människorättsförsvarare.

De tre berättade att situationen för människorättsförsvarare tyvärr har förvärrats; detta trots det snart tre år gamla fredsavtalet mellan regeringen och Farc-gerillan. De lever under ständiga hot och har själva överlevt mordförsök. Attackerna mot kvinnorättsförsvarare ökar, och urfolk och afrocolombianer är särskilt utsatta.

Fredsavtalet har bidragit till att antalet dödade och skadade har minskat drastiskt, men antalet människorättsaktivister som mördats har däremot ökat.

Enligt Frontline Defenders är Colombia det dödligaste landet i världen för människorättsförsvarare. Sedan undertecknandet av fredsavtalet hösten 2016 har den lokala ombudsmannens kontor registrerat minst 423 dödsfall fram till den 31 december 2018. Statistiken talar sitt skrämmande språk för bakom siffrorna döljer sig människor och familjer, organisationer och kollegor.

Urfolk och afrocolombianer är bland de mest drabbade; av de 347 attacker som registrerades under 2018 mot människorättsförsvarare var 43 procent riktade mot ledare för etniska grupper, enligt Colombias urfolksorganisation National Indigenous Organization of Colombia (Onic).

Trenden för 2019 verkar inte gå i rätt riktning. Under de första sex veckorna 2019 dödades 18 människorättsförsvarare i landet.

I fredsavtalet utlovades att Colombia skulle bli en rättsstat där människor som utsatts för övergrepp ska kunna få upprättelse. En särskild kommission för säkerhetsgarantier upprättades av regeringen i Colombia efter undertecknandet av fredsavtalet med Farc (dekret 154 från 2017) med målet att formulera och utvärdera en handlingsplan för att bekämpa kriminella organisationer som hotar fredsprocessen och för att skydda sociala och politiska ledare.

I rapporten *Somos Defensores Programme report, 2018 - Colombia* kan man

läsa följande:

"National Commission of Security Guarantees, created in the previous government after the signing of the Peace Agreement with the FARC (Decree law 154 of 2017) and which objective is to formulate and evaluate the Plan of Permanent Action Against Criminal Organizations (PAPCOC), in order to design strategies to combat criminal organizations that put peace at risk and to protect social and political leaders."

I fredsavtalet betonades även frågor om mark och rättigheter för att bönder måste kunna förändra sina levnadsförhållanden. I praktiken handlar det ofta om att få stöd för att odla alternativa grödor till kokabladsodlingarna. Men människorättsförsvararna har i stället blivit alltmer utsatta, och de paramilitära grupperna har i många områden i stället stärkt sina positioner och närvaro.

För att ta itu med denna kris lovade president Iván Duque att hans regering skulle skydda människorättsförsvarare och presenterade sin "Handlingsplan för förebyggande och skydd av människorättsförsvarare, sociala ledare och journalister" i november 2018. Men den planen har kritiserats för att vara ineffektiv.

Det är uppenbart att de länder som engagerade sig i fredsprocessen nu behöver engagera sig för att skydda dessa utsatta människorättsförsvarare och bidra till att vända den negativa utvecklingen.

Med anledning av detta vill jag fråga utrikesminister Margot Wallström:

Vilka initiativ kan Sverige ta för att utvärdera och förbättra effektiviteten i de planer och initiativ som tagits av den colombianska regeringen för att skydda sociala ledare och deras lokalsamhällen med målet att förbättra deras säkerhet?

.....

Anders Österberg (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders